

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2022 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że R. P. od dnia 25 maja 2022 r. nie podlega ubezpieczeniom społecznym : emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek (...) sp. z o.o. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że R. P. został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 25 maja 2022 r. , a dokument zgłoszeniowy został przekazany 30 maja 2022 r. W okresie od 28 lipca 2022 r. do 24 października 2022 r. R. P. był niezdolny do pracy z powodu choroby. W ocenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przedmiotowej sprawie świadczenie pracy nie miało miejsca , gdyż w toku postępowania nie zostały przedstawione żadne dowody , które potwierdziłyby fakt wykonywania pracy przez R. P.. Postanowieniem z dnia 15.03.2023 r decyzja została sprostowana z urzędu w zakresie nazwy płatnika, w ten sposób, że w miejsce (...) sp. Z (...), wpisano H. sp. Z o osp. K..

/decyzja k.29 - 31 akt ZUS, postanowienie – k. 253/

W dniu 4 stycznia 2023 r. R. P. złożył odwołanie od ww. decyzji wnosząc o jej zmianę poprzez stwierdzenie, że podlega on ubezpieczeniom społecznym od 25 maja 2022 r. w ramach zatrudnienia w (...) sp. z o.o. W uzasadnieniu odwołania R. P. wskazał, że w okresie od 25 maja 2022 r. do 27 lipca 2022 r. wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze kierowcy samochodu dostawczego do 3,5 t , a sprowadzały się one do dostarczania produktów firmy (...) do firm zlokalizowanych na terenie województwa (...).

/odwołanie k.3 – 6/

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

/odpowiedź na odwołanie k.7 – 8/

Na rozprawie w dniu 10 marca 2023 r. płatnik składek przyłączył się do odwołania , a pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

/protokół rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. , płyta CD k.169/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością , spółka komandytowa z siedzibą w Ł. w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej zajmuje się produkcją armatury wodociągowej. W 2022 r. spółka zatrudniała około 25 pracowników. W 2022 r. przychody spółki wyniosły 7 784 325,10 zł.

/okoliczności bezsporne , wykaz pracowników k.22 – 26 ,zestawienie przychodów k.27/

W dniu 25 maja 2022 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. sp.k. , a R. P. zawarto umowę o pracę na czas próby od dnia 25 maja 2022 r. od dnia 27 czerwca 2022 r. Zgodnie z zawartą umową R. P. powierzono obowiązki pracownicze kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy i miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 3 200,00 zł.

/umowa o pracę k.24 akt ZUS/

Przed zawarciem ww. umowy wnioskodawca odbył badania lekarskie oraz badanie psychologiczne , które nie wykazało przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem służbowym w zakresie prawa jazdy kat. B.

/zaświadczenie lekarskie k.109 , zaświadczenie psychologiczne k.110/

W dniach 25 – 26 maja 2022 r. R. P. odbył szkolenie w dziedzinie BHP.

/zaświadczenie k.111/

Płatnik składek dopełnił formalności związanych ze zgłoszeniem wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenie dokonane zostało w obowiązującym terminie.

/okoliczność bezsporna/

Zgodnie z powierzonym zakresem czynności, do obowiązków pracowniczych wnioskodawcy na stanowisku kierowcy należało załadowanie i rozładunek towaru oraz transport towaru.

/zakres czynności k.113/

Obecność w pracy R. P. potwierdzał na liście obecności.

/listy obecności k.134 – 139/

W dniu 28 czerwca 2022 r. pomiędzy (...) sp. z o.o. sp.k. , a R. P. zawarto umowę o pracę na czas określony od dnia 28 czerwca 2022 r. od dnia 28 czerwca 2023 r. Zgodnie z zawartą umową R. P. powierzono obowiązki pracownicze kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy i miesięcznym wynagrodzeniem w wysokości 3 200,00 zł.

/umowa o pracę k.22 akt ZUS/

Z dniem 1 lipca 2022 r. strony ww. umowy zawarły aneks na mocy którego wynagrodzenie zasadnicze wnioskodawcy zostało zwiększone do kwoty 3 920,00 zł. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie.

/aneks do umowy o pracę k.23 akt ZUS/

Powierzone obowiązki wnioskodawca wykonywał w godzinach 7 – 15 , a sprowadzały się one do rozwożenia, za pomocą samochodu dostawczego, produkowanych przez płatnika elementów instalacji wodociągowych (m.in. kształtek oraz odlewów). R. P. zawoził towar do miejscowości zlokalizowanych w województwie (...). O tym gdzie i kiedy pojedzie wnioskodawca , a także o przebiegu trasy , decydował każdorazowo kierownik magazynu płatnika.

/zeznania świadka M. B. min.00:29:10 – 00:35:00 rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. , płyta CD k.169 , zeznania świadka W. W. min.00:06:12 – 00:16:45 rozprawy z dnia 21 kwietnia 2023 r. , płyta CD k.198 , zeznania zainteresowanego min.00:01:53 – 00:02:38 rozprawy z dnia 6 czerwca 2023 r. , płyta CD k.255 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:18:56 – 00:27:41 rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. , płyta CD k.169/

W ramach wykonywanych obowiązków wnioskodawca odbierał także od kontrahentów płatnika określone elementy (m.in. z odlewni w C. , czy też studzienki w miejscowości K.). Odbiór elementów potwierdzał na fakturach VAT lub na dokumentach Wz.

/zeznania świadka M. B. min.00:29:10 – 00:35:00 rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. , płyta CD k.169 , zeznania świadka W. W. min.00:06:12 – 00:16:45 rozprawy z dnia 21 kwietnia 2023 r. , płyta CD k.198 , zeznania zainteresowanego min.00:01:53 – 00:02:38 rozprawy z dnia 6 czerwca 2023 r. , płyta CD k.255 w związku z jego informacyjnymi wyjaśnieniami min.00:18:56 – 00:27:41 rozprawy z dnia 10 marca 2023 r. , płyta CD k.169 , faktury VAT k.212 – 214 , dokumenty Wz k.227 – 230 , faktury VAT k.231 – 234 , faktury VAT k.238 – 251/

W okresie od 28 lipca 2022 r. do 24 października 2022 r. R. P. był niezdolny do pracy z powodu choroby.

/okoliczność bezsporna/

Umowa z wnioskodawcą została rozwiązana przez pracodawcę w dniu 3 listopada 2022 r. z uwagi na nieusprawiedliwioną nieobecność R. P. w pracy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zawartej w aktach sprawy oraz w oparciu o zeznania płatnika oraz świadków nie znajdując podstaw do zakwestionowania ich wiarygodności. W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził, że R. P. podjął i faktycznie wykonywał pracę w firmie (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ł.. Zeznający w sprawie wykazali się zgodną i spójną wiedzą co do tego, na czym polegało wykonywanie przez ubezpieczonego obowiązków pracowniczych na powierzonym mu stanowisku w firmie (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ł..

Na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. Sąd pominął wnioski pełnomocnika organu rentowego jako zmierzające jedynie do przedłużenia niniejszego postępowania. Podkreślić należy, że przedmiotem niniejszego postępowania było rozstrzygnięcie wyłącznie kwestii, czy wnioskodawca faktycznie wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze, a tym samym, czy podlega on ubezpieczeniom społecznym w rozpatrywanym okresie. Wyłącznie zatem pod tym kątem Sąd prowadził postępowanie dowodowe, a zgromadzone w sprawie dowody, a w szczególności dowody z dokumentów ponad wszelką wątpliwość pozwoliły na rozstrzygnięcie tej kwestii. Tym samym przeprowadzenie dowodu z wyciągu rachunku bankowego na okoliczność wykazania godzin dokonywania przez wnioskodawcę transakcji handlowych, nie mogłoby skutecznie podważyć mocy dowodowej zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, tym bardziej, że praca wnioskodawcy wiązała się z przemieszczeniem samochodem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2022 r., poz.504) pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Definicja pracownika na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy, o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanego przez art. 22 k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Stosownie do treści art.22§1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Legalis nr 88987).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że podleganie pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu jest uwarunkowane nie tyle samym faktem zawarcia umowy o pracę i opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ale legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy. Sam bowiem fakt, że oświadczenia stron umowy o pracę zawierają określone w art.22 k.p. formalne elementy umowy o pracę nie oznacza, że umowa taka jest ważna. Jeżeli bowiem strony umowy o pracę przy składaniu oświadczeń woli mają świadomość tego, że osoba określona w umowie o pracę, jako pracownik pracy świadczyć nie będzie, a osoba wskazana, jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy i do podjęcia i wykonywania pracy nie doszło a jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia

społecznego, to umowę taką uważa się za zawartą dla pozorów - art.83§1 k.c. Umowa taka nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2008 roku II UK 148/07, Lex nr 846577; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2001 roku II UKN 244/00, OSNP 2002/20/496; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku II UK 204/09, Lex nr 590241). Przy czym nie jest to jedyna postać pozorowości umowy o pracę. Pozorność umowy o pracę ma miejsce nie tylko wówczas, gdy mimo jej zawarcia praca w ogóle nie jest świadczona, ale również wtedy, gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. W każdym przypadku decydujące znaczenie ma treść umowy i okoliczności faktyczne jej wykonywania.

Sąd podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym stwierdza się, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art.58§1 k.c. w zw. z art.300 k.p.). Ocena taka nie odnosi się jednak do sytuacji, gdy podejmowane czynności w ramach zawartej umowy o pracę nie mają na celu rzeczywistej realizacji tej umowy, a jedynie uwiarygodnienie jej świadczenia – innymi słowy są czynnościami pozornymi, fikcyjnymi - pracownik udaje, że wykonuje jakieś czynności jedynie po to, aby stworzyć dowody jej świadczenia. Nawiązanie umowy o pracę może, bowiem wynikać z czynności faktycznych wyrażających się z jednej strony zobowiązaniem pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, z drugiej zobowiązaniem pracodawcy do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art.22§1 k.p.).

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy zakwestionował ważność umowy o pracę zawartej pomiędzy R. P. , a płatnikiem składek (...) sp. z o.o. sp.k. stojąc na stanowisku, iż jej zawarcie miało służyć R. P. skorzystaniu ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle dokonanych ustaleń faktycznych, nie ma podstaw do uznania, że zawarta między R. P. , a płatnikiem składek (...) sp. z o.o. sp.k. umowa o pracę nie była realizowana.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jako podstawowe cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych wymienione zostały: dobrowolność; osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, powtarzający się; podporządkowanie, wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, w miejscu i czasie wyznaczonym przez niego; ryzyko pracodawcy; odpłatny charakter zatrudnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku I PK 110/06 Lex nr 207175; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 października 2009 roku, III PK 39/09, Lex nr 578140). W wyroku z dnia 25 listopada 2005 roku (I UK 68/05, Lex nr 177165) Sąd Najwyższy stwierdził, iż wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy (pracy podporządkowanej) jest cechą o charakterze konstrukcyjnym dla istnienia stosunku pracy. Z kolei w uzasadnieniu do wyroku z dnia 7 marca 2006 roku (I PK 146/05 (Lex nr 234370) Sąd Najwyższy przypomniał, iż cechami charakterystycznymi dla stosunku pracy – wskazywanymi w orzecznictwie – są także: obowiązek osobistego wykonywania pracy, zakaz wyręczania się osobami trzecimi; bezwzględne obowiązywanie zasady odpłatności; pracowniczy obowiązek starannego działania, a nie osiągnięcia rezultatu, oraz obciążenie pracodawcy ryzykiem prowadzenia działalności; wykonywanie pracy skoooperowanej, zespołowej; ciągłość świadczenia pracy; występowanie pewnych cech charakterystycznych dla stosunku pracy, np. wypłaty wynagrodzenia za godziny nadliczbowe. Sąd Najwyższy wskazał także, że o kwalifikacji stosunku prawnego jako stosunku pracy decyduje przede wszystkim sposób wykonywania zatrudnienia. Strony mogą więc złożyć wyraźne oświadczenia woli co do ukształtowania podstawy prawnej zatrudnienia. Jednak nawet bez wyraźnego wyrażenia woli przez strony (złożenia oświadczeń woli w tym zakresie) stosunek prawny może być kwalifikowany jako stosunek pracy, jeżeli strony wykonują go w sposób charakterystyczny dla tego stosunku prawnego.

W ocenie Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego jednoznacznie wynika, iż umowa o pracę zawarta przez wnioskodawcę i płatnika była realizowana.

Wskazać bowiem należy, że od 25 maja 2022 r. wnioskodawca faktycznie wykonywał powierzone mu obowiązki pracownicze kierowcy, które sprowadzały się do rozwożenia za pomocą samochodu dostawczego produkowanych przez płatnika elementów instalacji wodociągowych (m.in. kształtek oraz odlewów), jak również do odbierania od kontrahentów płatnika określonych elementów (odbiór elementów potwierdzał na fakturach VAT lub na dokumentach Wz). Powierzone obowiązki wnioskodawca wykonywał w godzinach 7 – 15 , a o tym gdzie i kiedy pojedzie wnioskodawca , a także o przebiegu trasy , decydował każdorazowo kierownik magazynu płatnika.

Podkreślić należy, iż organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów świadczących o tym, że sporna umowa nie była faktycznie realizowana przez strony. Tymczasem w przypadku decyzji wyłączającej z ubezpieczeń społecznych to na organie rentowym ciąży ciężar dowodu w rozumieniu art. 6 kc.

Reasumując, w sprawie ustalono, że R. P. w dniu 25 maja 2022 r. podjął i faktycznie powierzone mu obowiązki pracownicze wykonywał, zaś zainteresowany pracodawca świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. W postępowaniu wykazano realną potrzebę zatrudnienia wnioskodawcy jako pracownika, jak również to, iż stan zdrowia w dacie podejmowania pracy umożliwiał mu realizację obowiązków pracowniczych. Ustalono także, że pracodawca dopełnił formalności związanych ze zgłoszeniem wnioskodawcy do ubezpieczeń społecznych. Zgłoszenie dokonane zostało w obowiązującym terminie.

Powyższe okoliczności pozwalają na ustalenie, że strony umowy z dnia 25 maja 2022 r. łączył rzeczywisty stosunek pracy. W przypadku wnioskodawcy zostały spełnione wszystkie konstytutywne cechy stosunku pracy wymienione w art. 22 k.p. W tej sytuacji, kiedy umowa o pracę była rzeczywiście realizowana, nie można było przyjąć pozorności jej zawarcia. Wykonywanie praw i obowiązków pracowniczych na podstawie przedmiotowej umowy o pracę rodziło w konsekwencji dla odwołującego się tytuł do ubezpieczeń pracowniczych.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zaskarżoną decyzję zmienił i stwierdził , że R. P. jako pracownik płatnika składek (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Ł. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od dnia 25 maja 2022 r.